

SLOVAK A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SLOVAQUE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ESLOVACO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 19 May 2003 (morning)
Lundi 19 mai 2003 (matin)
Lunes 19 de mayo de 2003 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napište komentár o **jednom** z nasledujúcich textov:

1. (a)

Kocúr, sklamaný razom v kamarátstve, skočí a rád by íst' svojou cestou. To však nejde, žinka i st'ahuje i nedá. Pod plotom ho Maroš vezme na ruky, i pohladká, čo ho trochu upokojí.

5 Vyjdú na dvor, kde je hřba klátov na hľbokej čiernej, hnojivej barine. Pod plotom ho Maroš zloží a on zas by len nedbal niekam pomedzi dosky. Lenže žinka! Kocúr sa vzpiera a chlapec ho vlečie k siedmim hrobčekom, na nich križe i čečina.

– Vidíš, čo si vykonal, vidíš? – strká mu hlavu sedem ráz pred sedem hrobov.
– Podrhol si mi mladé zajačky, také krásne, bielušké s čiernymi bodkami na chrbte. Čo ti tie spravili? Čo zaslúžiš za to – ha?

10 Maroš najprv myslí, uviaže ho niekam do drevárne a zavolá chlapcov, nech rozhodnú, čo s ním! Ale ten by sa iste odhrýzol a ušiel by kade l'ahšie. A potom i v tej mladej duši chlapcovej čosi počne prudšie horiet'. Nie je to už na zlost' – je to pomsta. Tá ovláda a t'ahá i jeho neodolateľne, ako on kocúra, čo mraučí a skáče nadarmo.

– Budeš ty zajačky mordovať, ty vrah?! – vyťiahne zhrozené, mraučiace zviera hore na kláty a z klátov – prásk! – hodí ho do špinavej, hľbokej bariny. Niet dost' na tom, ale – keď pomsta unáša – zakosí žinku o tenkú žrd', vezme skalou, a keď sa nešťastný kocúr driape z bariny, zstrašený, zmoknutý' a zašpinený do nepoznania, vyjde až na krajný klát – tu – prásk! – dostane skalou ako jeho hlava, a úzkostlivo mraučiac, zmotá sa späť do špinavej hnojnice.

20 Niekoľko takých pokusov, a kocúrisko, hoci húževnatý, je u konca. Ešte však mraučí, ako by prosil o zmilovanie. Maroš vyjde s poriadnou skalou v ruke na kláty. Vidí vzpínať sa špinavú hlavu, vidí dvoje očí a ponorujúcu sa, tu i tu ešte mraučiacu tlamu... a či vlastne – on už nevidí nič, len cieľ', iba cieľ' – naň namieri a prásk! – zmizne kocúr v hnusnej, rozbúrenej hladine. Iba žinka ukazuje miesto, kde asi je.

25 Chlapec sa nahne z klátov a odreže žinku. Potom si sadne na kláty a díva sa ešte do bariny. Cíti, čosi v ňom chladne. Keby len ten kocúr teraz vystrčil hlavu, už by ho hádam nebil viacej. Nech by si šiel! Počne mu ho akosi byť l'úto. Ako len mraučal! Ako otváral tie oči z bariny! Keby len vyšiel ešte na povrch!

30 I vyjde o chvíľ'u, ako sa tá špinavá voda upokojí. Ale už sa nehne. Leží si pokojne v barine... Maroš sa akosi nevie naňho dívať'. Odvráti sa smutný a ide z toho miesta. Ida domov za Mišiankom a za matkou.

– Načo mi len podrhol tic zajačky? Načo

Martin Rázus, *Maroško* (1932)

- Čo motivuje Maroša pomstít'sa?
- Ako je v epizóde vykreslená psychológia hrdinu?
- Ako sa využíva pásmo rozprávača a ako pásmo postáv?
- Aké neobvyklé jazykové prostriedky sú v úryvku použité?

1. (b)

List Alžbete Báhoryčke

- Akosi čisto mužsky, cez filter storočí Vás chápem, Alžbeta.
Celé násilie je lne pokus o večnú mladost'.
A každá mladosz je pokus o násilie.
Kam sa pohnete, každý hl'adá a zabíja to, čo je
- 5 nepoškvrené.
Stačilo, aby som odomkol dvere, a zakopol som
o Vaše kosti, Alžbeta. Boli v koži, oči mali modré,
mali tituly, vyhrávali konkurzy a chceli so mnou žit'
ako s Fickom. Kde už ja, zohnat' krv panny...
- 10 Viete, Alžbeta, už dlho som chcel napísať báseň o krvi.
O tom, že l'udia, ktorých takmer nepoznám, vyhlasujú,
že som ich krv a ja to budem vyhlasovať o iných l'ud'och,
ktorých nikdy nespoznám.
lenže medzi nami, Alžbeta, ste vrahyňa. Zamurovaná
- 15 do veže, poruke len telefón a fax. Túžba po krvi
zosáva, kročiaca a neukojená ako armáda.
Toto všetko Vám píšem v noci, Alžbeta. Možno budete rada.
A odfaxujem Vám zo zrána.
Prší. A celá tá obloha plná hrotov na mňa padá
- 20 a zaklapne sa nado mnou ako ocel'ová panna

Jozef Urban, *Sneženky & Biblie* (1996)

- S čím, s akou dobou konfrontuje autor legendárnu Alžbetu?
 - Ako sa lyrický hrdina cíti vo svojej dobe?
 - Aké je vyznenie (pointa) básne?
 - Všimnite si, ako sa v básni stretávajú reálie a obrazy dávne a moderné
-